

پارازیت های خارجی گوسفند ها و بز ها

(External Parasites of Sheep and Goats)

این بیماریها در
افغانستان وجود
دارند.

۱. تعریف

پارازیت های خارجی در موارد بیشتر اذیت کننده بوده و باعث کم وزن گرفتن شده و به ساده گی باعث از دست دادن وزن بدن میگردد، زیرا حیوانات انرژی و وقت بیشتری را نسبت به تغذیه در مجادله سپری می نمایند. آسیب های فزیکی زمانی به وجود می آیند که تخریش و خراشیده گی باعث به میان آمدن زخم های باز گردیده و بعداً عفونی شده یا به لاروا های مگس ها آلوده شوند.

۲. عامل شناسی

انواع زیادی مگس هاییکه عمدتاً آزار دهنده اند، موجود می باشند. ضیاع خون در اثر تعذیه ای تعداد زیاد پشه ها ممکن به کم خونی ، عدم انکشاف و باختن وزن یا به کاهش وزن گرفتن بی انجامد.

شبش و رشك ها(mange) باشنده های نسبتاً دایمی عضویت حیوان اند. هجوم پارازیت ها (درصورتیکه از طرف مایت صورت گرفته باشد، معمولاً به نام mange یاد میشود) بقسم تخریش شدید همراه با خاریدن و جویدن جلد نزد حیوان به ملاحظه رسیده و آفات جلدی را به وجود می آورند که بد نما به نظر می رسد.

کنه ها از خونیکه از میزبان می گیرند خوب رشد می کنند. کنه ها به اساس مشخصات ساختمانی شان به کنه های نرم و سخت تقسیم گردیده اند.

امراض ساری حیوانات در افغانستان

مگس بینی گوسفند ها یا اوستروس اووپس (*Oestrus ovis*) یک پارازیتی است که در مرحله‌ی لارواهی خود در مجرای بینی و سینوس های گوسفند ها و بز ها، زیست می‌نماید.

۳. سرایت

شپش ها و رشك ها در ماه های سرد سال خوب رشد نموده و تولید مثلث می‌نمایند. انتقال از حیوان به حیوان به وسیله تماس صورت می‌گیرد، از اینرو از ازدحام باید جلوگیری شود. مگس ماده بینی لارواهای خود را در داخل واطراف سوراخهای بینی میگذارد. این لارواهای کوچک کاملاً سفید در خالیگاه بینی مهاجرت می‌نمایند. زمانیکه لارواها بالغ می‌شوند، رنگ کریمی را به خود گرفته و سپس رنگ تاریک پیدا می‌کنند. لارواها پس از رسیدن به بلوغ مجرای بینی را ترک نموده به زمین می‌افتد و در آن به عمق چند انج سوراخ ایجاد نموده و در مرحله‌ی دوم انکشاف خود (pupa)، قرار می‌گیرد.

۴. انواعی که مصاب می‌گردند

گوسفندها و بز ها هردو مصاب شده می‌توانند.

۵. علایم کلینیکی

حیوانات مبتلا ممکن است به وسیله پارازیت های خارجی بر آشفته و پریشان شده و بدن خودرا به اشیای خارجی مالیده یا میخارند. برخی از پارازیت های خارجی پوستک شدن جلد، رفتن موی، کمرنگی جلد، پژمرده گی، ضعف و نشانه های کم خونی را بار می‌آورند.

در واقعات هجوم حشره بینی ، افزایش شدید که در آغاز صاف و سپس مخاطی و به دنبال آن مخاطی - ریمی شده و اکثرًا با لخته های خفیف خون آلوده می‌باشد، رخ میدهد. در اثر فعالیت دوامدار لارواها به ویژه هر گاه تعداد شان زیاد باشد غشای مخاطی بینی ضخیم گشته که در همراهی با افزایشات مخاطی - ریمی تنفس دچار اختلال میشود. لارواهای موجود در سینوسها، گاه گاهی توانایی فرار را نداشته، تلف شده و به تدریج آهکی شده التهاب عفونی سینوسها را بوجود می‌آورند. التهاب ریمی بوجود آمده در سینوس ها بعضاً ممکن است به مغز انتشار یافته که نتیجه‌ی آن کشندگی می‌باشد.

۶. دریافت های پتولوژیک

دریافت های ویژه‌ی بر جسته به استثنای آفات مربوط به کم خونی وجود ندارد.

۷. تشخیص

به صورت عموم اکثر پارازیت های خارجی برای تشخیص توسط وسایل مختلف مانند جال

امراض ساری حیوانات در افغانستان

ها، مرتبان های شیشه بی، دهل ها، شانه ها و پنس ها جمع آوری شده میتوانند و برای مایت ها (mites) تراشیدن پوست را به کار می برند. اکثر پارازیت های خارجی با استفاده از رهنمود ها و توضیح نامه های چاپ شده به آسانی دیده شده و تعیین هویت می گرند. به هر صورت کاربرد مایکروسکوپ اکثر ضروری می باشد.

۸. تداوی

حشره کش ها (Insecticides) پارازیت های خارجی مانند مگس ها، شش ها، رشک ها و کنه ها را کنترول نموده می توانند. غوطه ور ساختن حیوان یا افساندن با فشار بلند نتیجه بهتری را فراهم میکند. گوسفندها و بز ها باید در هر سه هفته در ساحات اندیمیک مورد تداوی قرار گیرند. آغشته کردن نمره های گوش با دواهای ضد حشرات و ریختاندن آن بالای حیوان نیز در برخی از مناطق امکان پذیر می باشد. تداوی با اورمکتین (ivermectin) در برابر تمام مراحل انکشاف لاروای مگس بینی گوسفند خیلی مؤثر است.

۹. جلوگیری و کنترول

حشره کش های زیاد وجود دارد که در صورت ضرورت برای کنترول به کار رفته می توانند. از بین بردن عادی پارو و مواد عضوی در کنترول مگس ها و پشه های آزار دهنده کمک نموده می تواند.

امراض ساری حیوانات در افغانستان

شکل. ریختن پشم در گوسفند به اثر پارازیت
های خارجی

شکل. گوسفند مصاب به مگس بینی